

BERT PINXTERHUIS, BUSINESS UNIT MANAGER PPO BLOEMBOLLEN, BOMEN EN FRUIT

BERT PINXTERHUIS (PPO)

‘Het wordt een pitt

Op de omzet van 9 miljoen euro van PPO Bloembollen, Bomen en Fruit was vorig jaar 40 procent afkomstig van door het PT gefinancierde projecten. Rekening houdend met een doorlooptijd van een aantal projecten, is per 1 januari 2015 de PT-geldstroom definitief opgedroogd. “We zullen moeten krimpen, dat is helder”, zegt Bert Pinxterhuis, business unit manager van PPO Bloembollen, Bomen en Fruit.

Tekst:
Gerrit Wildenbeest,
Foto's: René Faas

Het lijkt nog niet helemaal tot het vak zijn doorgedrongen, maar per 1 januari 2014 stopt het PT definitief. Voor PPO betekent dit dat uiterlijk per 1 januari 2015 het PT als collectief investeringsvehikel voor onderzoeksprojecten wegvalt. “Dan is het definitief over”, zegt ir Bert Pinxterhuis (43), business unit manager van PPO Bloembollen, Bomen en Fruit (zie kader). Daarmee valt zo’n 40 procent van de begroting c.q omzet van het PT weg. Pinxterhuis is duidelijk over de consequenties. “We gaan krimpen, dat is helder”. Maar hij is optimistisch dat het PPO zijn positie als toonaangevend onderzoek- en kenniscentrum voor bloembollen ook in deze nieuwe werkelijkheid zal behouden. In de mix van regionale fondsen, ondernemersclusters en branche-initiatieven als het KAVB-initiatief ‘Nietsdoen is geen optie’ en iBulb ziet hij al de contouren van nieuwe private financieringsstructuren. “We krijgen een nieuwe dynamiek, waar iedereen aan zal moeten wennen”.

Hoe ziet de omzetstructuur van het PPO er globaal uit?

“We zijn een projectorganisatie, alles is in projecten gegoten. In 2012 was 40 procent van onze begroting van 9 miljoen euro afkomstig van door het PT gefinancierde projecten, 30 procent van overheidsprojecten (Econo-

mische Zaken) en ook 30 procent uit wat wij de derde geldstroom noemen: bedrijfsleven, gewasbeschermingsmiddelenindustrie, veredelaars, EU-gelden en regionale fondsen”.

Als belangrijke en actuele consequentie van het wegvalLEN van de PT-collectiviteit wordt vaak genoemd dat het moeilijker wordt aanspraak te maken op de gelden uit het Topsectorenbeleid.

“Voor de topsector Tuinbouw en Uitgangsmaterialen, een van de negen aangewezen topsectoren, heeft EZ ongeveer 17 miljoen euro beschikbaar gesteld in de vorm van programmafinanciering. Je komt daar echter alleen maar voor in aanmerking als ondernemers zelf investeren, in percentages tussen de 40 en 70 procent. Op hoofdlijnen kun je zeggen dat hoe fundamenteeler het onderzoek is hoe meer de overheid wil bijdragen. Op het moment dat het PT wegvalt heb je geen matching meer; individuele bedrijven in onze sector hebben daarvoor te weinig financiële slagkracht. Als we als sector uit zo’n programma vallen doordat we niet kunnen meefinancieren, loop je de vertaling van dat soort kennis naar je eigen sector mis. De eerste calls voor projectvoorstellen waren ruim overtekend, kun je niet meefinancieren dan

ige tijd'

is het 'voor jou een ander'. Als de bloembollensector er niet in slaagt op een andere manier de cofinanciering gestalte te geven missen we dus ook de financiering vanuit EZ voor het bloembollenvak, maar dat zie ik niet gebeuren".

Je bent dus optimistisch over allerlei private collectieve initiatieven?

"De bollensector loopt hierin voorop. Zie iBulb voor de handel en allerlei gewasgroepen vanuit de teelt; in de lelies is al een aardig fonds gevormd. Of het KAVB-initiatief 'Nietsdoen is geen optie' voor de verschillende gewasgroepen relevante bedragen bijeen kan brengen voor onderzoek? Er wordt nu een structuur neergelegd, de inventarisatie van wat de ondernemers bereid zijn te betalen moet in mijn beleving nog gebeuren. Ik vind dat ook volstrekt begrijpelijk, de bedrijfsresultaten staan onder druk. Ik zie onderzoek als een investering, nou dan wil je als ondernemer weten wat je er precies voor terug krijgt. Het zou me verbazen als het anders was. Dit was binnen PT al zo, nu is het aan ons de taak om dat nog beter uit te leggen. Het is toch net iets anders als de financiering verloopt via de PT-kanalen of dat je als ondernemer direct uit de pocket betalen moet. Een mooi voorbeeld is het grote virusproject in tulpen dat we samen met LTO Groeiservice en Zwaagdijk uitvoeren. De schade van virussen in tulpen bedraagt naar schatting jaarlijks meer dan 20 miljoen euro. Als je kunt aantonen dat je met onderzoek daar 10 of meer procent van kunt afsnoepen, is dat een onderzoeksinvestering meer dan waard".

De bereidheid van de productgroep lelie om privaats een fonds te vormen heeft te maken met de actualiteit van de PIAMV-problematiek.

"Dat is wel een zorg, dat private

initiatieven vooral als een brandweer fungeren. De kunst is om een infrastructuur in de benen te houden ook op het moment dat er geen 'brand' is. Maar je krijgt ook nieuwe dynamiek. Het budget van het PT komt niet terug, maar ik zie zeker perspectief in allerlei regionale initiatieven, zoals het IDC Bollen en Vaste Planten (IDC = Innovatie en Demonstratie Centrum, een regionaal initiatief opgezet door de provincie Zuid-Holland en de gemeenten in de Bollenstreek om de innovatie in de bollen- en vastplantensector te stimuleren-gw), het nieuwe innovatiefonds van de Rabobank-Bollenstreek en ondernemers die op specifieke vragen investeren. Je krijgt ondernemers die met een groep aan de gang gaan. Dat vergt meer dan in het verleden ook een rol van onze onderzoekers in het bij elkaar brengen van partijen en ideeën voor onderzoek en daar financiering bij te zoeken. De uitdaging is om dit soort initiatieven weer te verbinden naar de publiek private samenwerking in de topsectoren agenda. Dat is best lastig. Want dan gaat het niet alleen om dat ene probleem waar een tulp of lelie last van heeft. Dat moeten we heel goed uitleggen en blijven herhalen wat de financiële impact is".

Het PPO gaat krimpen, wat betekent dat concreet? Gaan er mensen weg? Kan dat in het ergste geval sluiting betekenen?

"Het risico bestaat dat we moeilijker onderzoekers aan ons kunnen binden. We zitten qua accommodatie te ruim, we zullen nieuwe invullingen moeten bedenken, bijvoorbeeld met de demonstratie-activiteiten van het IDC. In mijn visie is de regionale zichtbaarheid en beschikbaarheid van het PPO essentieel, want als we met z'n allen in Wageningen gaan zitten wordt de afstand met onze ondernemers en klanten te groot.

Als business unit moeten we wel ons eigen broek ophouden, het is niet zo dat wij het grotere Wageningen als achtervang hebben, we zijn verantwoordelijk voor ons eigen omzet".

De grotere invloed van private financieringsstructuren als bedrijvenclusters kan betekenen dat de open kennisstructuur gaat verdwijnen.

"Kennisstructuren kunnen meer gesloten worden omdat opdrachtgevers de kennis eerst voor zichzelf willen houden. We hebben daar nu ook al mee te maken. Dat kan ten koste gaan van de kennisontwikkeling, want je krijgt alleen kennis als je ook kennis brengt. Onze PIAMV-onderzoekers komen uit de gezondheidwetenschappen en de fundamentele principes van de meerlagenteelt in de broeierij zijn ook elders ontwikkeld".

LTO-Nederland en Greenport Holland schijnen toch nog weer te werken aan soort alternatief PT met verplichte heffingen voor bepaalde vakbrede zaken.

"Het buitenland begrijpt er niks van dat we de PT-structuur laten vallen. Maar het gaat niet terugkomen. Het kost zoveel inspanning om dat juridisch te borgen. Ik denk niet dat verplichte heffingen terugkomen. Of wij nog interesse hebben om onderdelen van het PT-takenpakket over te nemen? Dat is nog lastig te zeggen, want er moet natuurlijk wel geld bij".

Praktijkonderzoek Plant & Omgeving van Wageningen UR omvat zes sectoren: akkerbouw, vollegrondsgroenten, bloembollen, bomen & vaste planten, fruit en Stad, groen en Landbouw. Bloembollen, Bomen & vaste planten en Fruit vormen samen de gelijknamige PPO business unit met circa 80 medewerkers die verdeeld zijn over de hoofdvesting in Lisse (55 medewerkers, 8 ha proefvelden en kassen) en de nevenvestiging Randwijk (25 medewerkers), waar het fruitonderzoek plaatsvindt. PPO is onderdeel van de Plant Science Group van Wageningen UR (onder leiding van Ernst van den Ende), die ruim 1400 medewerkers telt. De Universiteit houdt zich bezig met wetenschappelijk-fundamenteel onderzoek, Plant Research International (PRI) richt zich op strategisch onderzoek met een tijdshorizon van 5-15 jaar. De PPO's ten slotte vormen de schakel naar de praktijk; ze werken met programma's en projecten met een tijdsduur van 1 tot 3 jaar die gericht zijn op snelle oplossingen van problemen, het verbeteren van de rentabiliteit op bedrijfsniveau of innovaties voor verduurzaming van de sector. PPO Bloembollen is hierop in zoverre een uitzondering dat is er ook een deel strategisch onderzoek met het PRI wordt gedaan, bijvoorbeeld op het gebied van toetsontwikkeling (PCR).

Met het stoppen van het Productschap Tuinbouw per 1 januari 2014 valt een belangrijke collectieve financieringsstructuur voor de tuinbouwsector weg. Aan de hand van interviews gaan we in de komende edities van BloembollenVisies na welke gevolgen dat heeft voor de voor de sector relevante onderzoeksinstituten en aanverwante organisaties. PPO Bloembollen, Bomen en Fruit bijt het spits af.